

Vraag nr. 242
van 21 januari 2005
van mevrouw HILDE CREVITS

Samenwerkingsovereenkomst milieu 2002-2004 – Intekeningen

Uit het Natuurrapport 2003 blijkt dat er een dalende trend is in het aantal gemeenten dat intekent op een samenwerkingsovereenkomst inzake milieu en natuur met de Vlaamse overheid.

62 gemeenten die het tweede milieuconvenant ondertekenden, hebben afgehaakt en hadden de samenwerkingsovereenkomst 2002-2004 in het jaar 2003 nog niet ondertekend. Terwijl het eerste milieuconvenant nog door 95 % van de gemeenten werd ondertekend, ondertekende slechts 72 % de samenwerkingsovereenkomst. Dit is de stand van zaken eind 2003.

1. Zijn er reeds cijfers beschikbaar inzake de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst inzake milieu en natuur in het jaar 2004 ?
2. Zijn er in 2004 gemeenten die de samenwerkingsovereenkomst voor het eerst hebben ondertekend ?
3. Zo ja, op welk niveau werd ingetekend ?
4. Zijn er in 2004 gemeenten die hebben afgehaakt ?
5. Werd er reeds een evaluatie gemaakt omtrent de redenen voor het al dan niet ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst ?

Antwoord

1. In 2004 tekenden 239 gemeenten en steden in op de samenwerkingsovereenkomst! In 2002 waren er 227, in 2003 238. De provincies tekenden alle vanaf het eerste jaar (2002) in.

Voor het tweede milieuconvenant 1997-1999 tekenden 284 gemeenten en steden in op de basis van dit convenant. Voor het milieuconvenant 2000-2001 waren er 283 die intekenden op de basis.

2. Heuvelland, Hulshout en Tongeren hebben in 2004 voor het eerst ingetekend op de samenwerkingsovereenkomst, Schelle had in 2002 al ingetekend – niet voor 2003 – en heeft opnieuw ingetekend in 2004.
3. Heuvelland, Hulshout en Tongeren op niveau 1, Schelle op niveau 2.
4. Halle en Oostende hebben geen dossier ingediend voor 2004.
5. Er zijn verschillende redenen voor het niet-intekenen op de samenwerkingsovereenkomst. De oorzaken werden ook nagegaan door het HIVA/CDO, dat in opdracht van de Vlaamse overheid de samenwerkingsovereenkomst evalueerde in de tweede helft van 2003. Op dat moment was de samenwerkingsovereenkomst een goed jaar lopende. (*HIVA/CDO: Hoger Instituut voor de Arbeid/ Centrum voor Duurzame Ontwikkeling – red.*)
 - Het gebrek aan tijd en personeel wordt als voornaamste reden aangehaald voor niet-deelname bij de gemeenten die werden geïnterviewd. Binnen het bestaande kader zou er onvoldoende ruimte zijn voor extra taken. Deze gemeenten hebben ook de indruk dat de samenwerkingsovereenkomst te veel werk met zich zou meebrengen. Geldgebrek wordt ook door een aantal gemeenten als de voornaamste reden aangehaald om niet deel te nemen. Deze argumenten zijn sterk met elkaar verbonden. Te veel werk of tekort aan tijd is eigenlijk hetzelfde en zou opgelost kunnen worden door extra personeel. Hiervoor is extra geld nodig.

Bij het peilen naar de motivatie van de deelnemende gemeenten bleek dat de samenwerkingsovereenkomst voor een aantal gemeenten weinig extra inspanningen vergde. Een derde van de ondervraagden gaf aan dat deelname aan de samenwerkingsovereenkomst een logische volgende stap was na deelname aan de vorige milieuconvenants. Dit argument overlapt enigszins het vorige, in die zin dat het gevoerde beleid reeds grotendeels overeenstemde met wat verwacht werd in de samenwerkingsovereenkomst. Los daarvan zien deze gemeenten de samenwerkingsovereenkomst ook werke-

lijk als een volgende stap in de dynamiek die door de convenants op gang werd gebracht. Omwille van de continuïteit was deelname gewenst of zelfs noodzakelijk. Niet deelnemen zou in die optiek gelijk staan met een stap terugzetten in het milieubeleid. Hierbij aansluitend gaven een aantal gemeenten of steden die wel deelnamen aan de samenwerkings-overeenkomst, aan dat het imago van de stad of gemeente (voorbeeldfunctie tav andere gemeenten en het gewest) mee een drijfveer was. Een enkele keer werd ook de mogelijkheid van een gesubsidieerde duurzaamheidsambtenaar als doorslaggevende factor aangegeven.

- Enkele gemeenten vonden de subsidies te laag in verhouding met wat van hen verwacht werd en dat de uitbetalingen te traag verliepen. De onderzoekers geven hier zelf de bedenking dat het niet duidelijk is waarop deze gemeenten zich baseerden want op dat moment waren er nog geen ervaringen van andere gemeenten gekend.

Bij het peilen naar de motivatie van de deelnemende gemeenten bleek immers het verkrijgen van subsidies een heel – zonet de belangrijkste – factor te zijn.

- Een paar gemeenten hadden wel de intentie maar waren er om praktische redenen nog niet toe gekomen.
- Politieke onwil zou bij een enkele gemeente ook mede oorzaak zijn van niet-intekening.

Bij de gemeenten die wel deelnamen zou er bij één op vijf gemeenten een grote politieke interesse zijn geweest om in te tekenen. Over het algemeen zou er echter weinig politieke interesse of enthousiasme bestaan voor lokaal milieubeleid in het algemeen en de samenwerkingsovereenkomst in het bijzonder. De drijvende kracht om in te tekenen, zou voornamelijk vanuit de Milieudienst komen of vanuit de intercommunale, een enkele keer ook vanuit de milieuraad.

Vaststelling is dat vooral kleinere gemeenten niet deelnemen aan de samenwerkingsovereenkomst. Het zijn juist deze gemeenten waar het punt van onderbemanning sterk speelt. Voor

deze groep werd daarom ook de drempel tot intekening verlaagd voor de fase 2005-2007. Er werden het voorbije jaar ook afspraken gemaakt met de provincies en andere betrokkenen (steunpunten Tandem en SLA21) om extra aandacht te hebben voor deze groep van gemeenten.